

...

Slovenske izkušnje z odzivanjem na
zastraševalne strateške tožbe zoper sodelovanje
javnosti in kaj bi bile dobrodošle zakonodajne
spremembe

Jasna Zakonjšek, odvetnica

Co-funded by
the European Union

VOZNI RED

- ❑ Pravica do svobode izražanja.
- ❑ SLAPP-i.
- ❑ Slovenski SLAPP-i.
- ❑ Anti-SLAPP Direktiva in predvidene spremembe.

Co-funded by
the European Union

PRAVICA DO SVOBODE IZRAŽANJA

☐ Ustava RS, 39. člen

Aktivni in pasivni vidik.

☐ EKČP, 10. člen, 2. odstavek

Izvrševanje teh svoboščin vključuje tudi dolžnosti in odgovornosti in je zato lahko podrejeno obličnosti in pogojem, omejitvam ali kaznim, ki jih določa zakon, in ki so nujne v demokratični družbi zaradi varnosti države, njene ozemeljske celovitosti, zaradi javne varnosti, preprečevanja neredov ali kaznivih dejanj, za varovanje zdravja ali morale, za varovanje ugleda ali pravic drugih ljudi, za preprečitev razkritja zaupnih informacij ali za varovanje avtoritete in nepristranskosti sodstva.

Co-funded by
the European Union

...

KOLIZIJA USTAVNIH PRAVIC

- ❑ Pravica do svobode izražanja – pravica do časti in dobrega imena.
 - ❑ Pravica do svobode izražanja – pravica do zasebnosti.
 - ❑ Tehtanje med pravicami: merila US RS in ESČP.

...

Co-funded by
the European Union

• • •

ESČP in SVOBODA IZRAŽANJA

- Ali je prišlo do posega v svobodo izražanja?
Najrazličnejše oblike posega. Zastrafevalni učinek.
- Je poseg določen v zakonu?
- Poseg zasleduje katerega od legitimnih ciljev?
2. odstavek 10. člena EKČP.
- Je poseg nujen v demokratični družbi?

• • •

Co-funded by
the European Union

ESČP, SVOBODA IZRAŽANJA in PRAVICA DO ČASTI ter DOBREGA IMENA

V zvezi s samo izjavo/objavo:

- Oblika in način izražanja (npr. satira).
- Izjava o dejstvih ali vrednostna sodba.
- Obramba resničnosti in obramba dobre vere.

V zvezi s kontekstom izjave/objave:

- Vloga in status osebe, ki podaja izjavo.
- Vloga in status osebe, na katero se izjava nanaša.

Narava in teža sankcij:

- Kazenske (kazen zapora).
- Civilne (odškodnina, preklic, umik, opravičilo, objava sodbe,...)

Co-funded by
the European Union

SLAPP

- ❑ Kaj? Zlorabljeni sodni postopki = neutemeljene tožbe z glavnim namenom utišati javno udejstvovanje v zadevah javnega interesa.
 - ❑ Kdo? Tisti, ki imajo moč.
 - ❑ Zoper koga? Zoper t. i. watchdog-e. Fizične ali pravne.
- ❑ Namen? Zastrasovanje, izčrpavanje (finančno, časovno, čustveno).
 - ❑ Kako? Preko dolgotrajnih in dragih sodnih postopkov.
 - ❑ Cilj? Utišanje tožene stranke in (!) ostalih.

...

ZAKAJ JE SLAPP NEVAREN?

- ❑ Kanarček v rudniku.
- ❑ Zastraševalni učinek na toženca in potencialne watchdog-e.
- ❑ Neposredna žrtev je toženec. Kdo so posredne žrtve?

...

Co-funded by
the European Union

...

PRAVNE PODLAGE ZA SLAPP

- ❑ Zaščita časti in dobrega imena (kazensko in/ali civilno),
 - ❑ zaščita zasebnosti,
 - ❑ varstvo osebnih podatkov,
 - ❑ zaščita avtorskih pravic,
- ❑ izvrševanje delovnopravnih pravic,
- ❑ kršitev javnega reda in miru, ...

...

Co-funded by
the European Union

SEM ŽRTEV SLAPP-a?

- ☐ Merila na Index on Censorship

www.indexoncensorship.org/slapps-tool

Co-funded by
the European Union

SLAPP in ESČP

- Zadeva OOO MEMO v. RUSSIA,
(pritožba št. 2840/10, končna 15. 6. 2022).

Co-funded by
the European Union

...

SLOVENSKI SLAPP-i

- ❑ Politična stranka proti akademiku.
 - ❑ Država proti protestniku.
 - ❑ Župan proti študentu.
- ❑ Predsednik vlade proti novinarju.

...

Co-funded by
the European Union

...

PREDLOG ANTI-SLAPP DIREKTIVE

- Minimum.
- Civilne zadeve s čezmejnimi posledicami.
- Definicija SLAPP-a.

...

Co-funded by
the European Union

DOBRODOŠLE SPREMEMBE iz PREDLOGA ANTI-SLAPP

DIREKTIVE

- Zgodnja zavrnitev!
- Varščina za stroške postopka in odškodnino.
 - Odškodnina žrtvi.
 - Kazen državi.
- Podpora tretjih oseb (NGO).
 - Povrnitev vseh stroškov.
- SLAPP-i v tretjih državah.

Co-funded by
the European Union

Hvala!

PATFox sofinancira Evropska unija.

Izražena stališča in mnenja pa so izključno avtorjeva in ne odražajo nujno stališč Evropske unije. Zanje ne morata biti odgovorna niti Evropska unija niti organ, ki je dodelil sredstva.

Co-funded by
the European Union

